

4. Круцевич Т. Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания. – Киев, 1999. – 230 с.
5. McAdam R.E., Donson C. Concepts and practices in elementary activity programs. – Springfield (Ill): Thomas, 1981. – 311 p.

PEDAGOGICAL CONTROL IN SCHOOL CHILDREN'S PHYSICAL EDUCATION MYROSLAV SHCHERBEI

I. Franko Pedagogical University, Drohobych

The system of pedagogical control is an important link of government in the process of schoolchildren's physical education.

The author claims that working out of tests and normative scales of evaluating the level of trained motions as well as evaluating of the level of schoolchildren's motion readiness is necessary.

In the process of working on this problem one should take into account such problems as not similarity of units in measuring of tests results, excessive number of tests, a low level of motivation for doing tests, etc.

ОБГРУНТУВАННЯ КОМПЛЕКСУ ІНФОРМАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ВІДБОРУ ДІТЕЙ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТИВНИМ ОРІЄНТУВАННЯ

ЛЮДМИЛА ЯРЕМЕНКО

Вінницький державний педагогічний університет імені М.Коцюбинського м.Вінниця

Проблема спортивного орієнтування і відбору юних спортсменів на початковому етапі підготовки, залишається досить актуальною і сьогодні. Тому, пошук інформативних показників, найбільш придатних для спортивного відбору набуває великого значення.

Особливо актуальна проблема спортивного відбору в спортивному орієнтуванні, оскільки досліджень в даному виді спорту проведено досить мало.

Своєчасна і правильна оцінка фізичних та інтелектуальних здібностей, функціональних і психофізіологічних можливостей юних спортсменів є метою наших досліджень. Одним із основних завдань вирішення цієї проблеми полягає в виборі найбільш ефективних показників, визначення їх інформативності.

З даного питання частина спеціалістів [5] вважає, що інформативність показників повинна визначатись відповідно до провідних фізичних здібностей, але більшість фахівців [2,4] стверджують, що інформативність показників та тестів відбору повинна мати комплексну спрямованість.

З метою пошуку найбільш придатних до орієнтування показників відбору, які з різних сторін могли характеризувати рівень розвитку тієї чи іншої якості, були проведені дослідження, в яких вивчався взаємозв'язок цих показників у спортсменів-початківців і спортсменів різного віку та кваліфікації.

Об'єктом досліджень були учні третіх класів віком 9-10 років ЗОШ № 21 (надалі за текстом - початківці) і спортсмени різного віку та кваліфікації ДЮСШ-1 і групи підвищеної спортивної майстерності Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського (надалі за текстом - розрядники і спортсмени високої кваліфікації). У тестуванні взяли участь 51 хлопець і 40 дівчат.

Тестування проводилось за такими показниками:

а) біг на 200, 300 і 1000 метрів; човниковий біг 4 x 10 метрів, човниковий біг з оббіганням п'яти предметів 2 x 10 метрів; стрибки в довжину з місця, потрійний стрибок з місця, вистрибування догори (по Абалакову), показник кількості вистрибувань догори з глибокого присідання за 30 секунд. Всі ці тести з різних сторін характеризують фізичні здібності спортсменів.

б) Затримка дихання на вдосі (проба Штанге) і видосі (проба Генчі), показники теплінг-тесту, які дають можливість виявити деякі психофізіологічні якості спортсменів.

в) Визначення рівня обсягу, концентрації і стійкості уваги за тестами рахунок-таблиця Горбова і тестом "Переплутані лінії"; обсягу уваги, оперативної зорової пам'яті за тестом

пред'явлення спортсменам на 3-5 секунд карток з ламаними лініями або крапками. Вказані тестування проводились до фізичного навантаження та після нього. За навантаження прийнято виконання 30 присідань, руки вперед. Всі ці тести є показниками рівня розвитку інтелектуальних можливостей спортсмена. Для визначення у спортсменів рівня розвитку відчуттів ми провели тестування за такими показниками: відчуття часу в спокої і на бігу, напрямку при поворотах під визначений кут і при пересуванні, відрізу по лінійці і відстані кроками і на бігу.

г) Спеціальні контрольні вправи з елементами орієнтування: тест на швидкість складання двох однакових карток, який теж проводився до навантаження та після нього; тест на визначення рівня просторової орієнтації за часом проходження схематичної дистанції по клітинках; тест на швидкість проходження простої дистанції орієнтування 50 метрів і 5 контрольних пунктів.

д) Для спортсменів високої кваліфікації і розрядників аналізувався показник швидкості проходження дистанцій з орієнтуванням на місцевості: короткої 3-5 км та класичної 5-12 км в залежності від віку і статі згідно діючих Правил змагань.

Результати тестування були опрацьовані методами математичної статистики і занесені в таблицю 1.

Таблиця 1

Показники кореляційних зв'язків до швидкості проходження простої дистанції орієнтування 50 м і 5 КП

№	Показники	Примітки	Одиниці виміру	Початківці		Розрядники		Високої майстерності	
				Хлопці	Дівчата	Хлопці	Дівчата	Хлопці	Дівчата
1.	Дистанція орієнтування	Коротка	С/см	-	-	0.39	0.66	0.72	0.84
2.	-//-	Класична	-//-	-	-	0.23	0.26	0.88	0.55
3.	Просторове орієнтування	Схема	С	0.63	0.28	0.18	-0.20	0.73	0.79
4.	Складання карток	До навантаження	С	0.35	0.04	0.45	0.44	0.85	0.75
5.	-//-	Після навантаження	С	0.31	0.14	0.45	0.42	0.84	0.42
6.	Біг	200 м	С	0.59	0.28	0.16	0.50	0.85	0.76
7.	-//-	300 м	С	0.47	0.41	0.30	0.19	0.84	0.68
8.	-//-	1000 м	С	-	-	0.28	-0.34	0.94	0.51
9.	Човниковий біг	4 x 10 м	С	0.40	0.19	0.05	0.07	0.71	0.94
10.	Обігання предметів	5 x 2 x 10 м	С	0.31	-0.01	-0.07	-0.04	0.89	0.75
11.	Стрибки	В довжину	См	-0.77	-0.34	-0.49	-0.04	-0.94	0.01
12.	-//-	Потрійний	См	-0.51	-0.48	-0.09	-0.05	-0.79	-0.44
13.	-//-	Уверх	См	-0.21	-0.31	-0.02	0.19	-0.69	0.10
14.	Вистрибування вверх	За 30 сек	Раз	-0.47	-0.43	0.07	-0.16	-0.39	-0.84
15.	Обсяг уваги (рахун-табл)	До навантаження	С	0.15	0.29	-0.64	-0.46	0.73	0.84
16.	-//-	Після навантаження	С	0.27	0.58	0.25	0.57	0.46	0.80
17.	Стійкість уваги (переп. лінії)	До навантаження	С	0.04	0.08	-0.08	-0.11	0.49	0.92
18.	-//-	Після навантаження	С	-0.24	0.10	-0.29	0.11	0.90	0.88
19.	Запам'ятовування ліній	До навантаження	Кілк.по м	0.19	-0.04	0.37	0.39	0.04	0.76
20.	-//-	Після навантаження	Кілк.по м	-	-	-0.01	0.47	0.56	-0.70
21.	Запам'ятовування крапок	До навантаження	-//-	0.29	0.08	0.13	0.18	0.89	0.71
22.	-//-	Після навантаження	-//-	-	-	0.12	0.70	0.60	0.76
23.	Відчуття часу	По секундоміру	-//-	0.28	-0.05	-0.43	-0.26	0.66	0.13
24.	-//-	На бігу	-//-	0.78	0.44	-0.22	-0.36	0.69	0.95
25.	Відчуття напрямку	По кутах	-//-	0.29	0.15	0.14	0.49	0.47	0.92
26.	-//-	При пересуванні	-//-	-	-	-0.25	0.72	0.01	0.55
27.	Відчуття відрізу	По лінійці	-//-	0.22	0.50	-0.27	0.54	0.95	0.68
28.	-//-	При ходьбі	-//-	-	-	-0.38	0.18	0.54	0.90
29.	-//-	На бігу	-//-	-	-	0.01	0.57	0.93	0.70
30.	Затримка дихання	На вдиху	С	-0.18	-0.05	0.07	-0.20	-0.29	-0.20

31.	--/	На видиху	С	0.05	0.13	-0.24	-0.20	-0.11	-0.44
32.	Теплінг-тест	1-й квадрат	Кілк.кр.	-0.27	-0.15	-0.64	-0.46	0.23	-0.34
33.	--/	16-й квадрат	--/	-0.30	0.08	-0.39	0.09	-0.67	0.66

Примітка: $p < 0.05$ при $r = 0.46$

В результаті кореляційного аналізу була експериментально обґрунтована ступінь інформативності кожного показника, яка відповідає величинам коефіцієнта Браве-Пірсона.

Після аналізу отриманих даних з таблиці 1 ми прийшли до **висновків**, що швидкісно-силові здібності у хлопців високої кваліфікації справляють більший вплив на показники орієнтування, ніж у дівчат цього віку. У спортсменів-розрядників вплив фізичних здібностей на розвиток техніко-тактичних навичок орієнтування незначний, а у початківців - навпаки, більший вплив на розвиток їх здібностей мають фізичні якості.

На комплексний показник можливостей орієнтування у спортсменів високої кваліфікації досить великий вплив мають показники інтелектуального розвитку і відчуттів [1,3], але більше це проявляється у дівчат такої ж кваліфікації і нижчої. У початківців швидкість інтелектуальних процесів і відчуттів ще дуже мала.

Як бачимо з таблиці 1, багато кореляційних зв'язків виявлено між різними показниками орієнтування, але в більшості вони присутні у спортсменів, які вже мають здібності до орієнтування на місцевості, у початківців треба розвивати і інтелектуальні здібності і техніко-тактичні навички орієнтування вже на початку занять зі спортивного орієнтування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агальцов В.Н. и др. Факторы, обуславливающие успешность обучения и их связь с соревновательной результативностью у начинающих ориентировщиков // Сборник статей 41 научн. конф. - Омск.: 1990. - С. 104-105.
2. Волков В.М., Филин В.П. Спортивный отбор. - Москва: Фізкультура и спорт, 1983. - С. 153
3. Воронов Ю.С. Факторная структура специальной работоспособности юных спортсменов-ориентировщиков // Физическая культура, воспитание, образование, тренировка. 1998. - № 4, Москва, -С.45-47
4. Зацюрский В.М., Булгакова Н.Ж. Теоретические и метрологические основы отбора в спорте. // Уч. пособие для слуш. УСО и ВШТ. 1980. - Москва, ГЦОЛИФК. - С. 41
5. Филин В.П., Фомин Н.А. Основы юношеского спорта //Фізкультура и спорт. - 1980. - Москва, - С. 255

SUBSTANTIATION OF A COMPLEX OF INFORMATIVE METRICS FOR CHILDREN SELECTION FOR TAKING UP SPORTS ORIENTATION

LYUDMYLA YAREMENKO

Vinnitsa State Pedagogical University by M. Kotsubinski

In clause activities are opened the features of selection of children for sports orientation. The metrics are analyzed by testing of the sportsmen of different age and qualifications, thir correlations of link with the metric of passing of a simple distance of orientation.

The substantiation is made on the complex of informative metrics for children selection for sports orientation activities.

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ЖІНОК-КУРСАНТОК У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ

ОЛЕНА ЯРМОЩУК

Львівський державний інститут фізичної культури

Оскільки в Українській армії дозволено служити жінкам за контрактом. Сьогодні в Україні існують і вищі військові навчальні заклади у яких навчаються жінки.

Метою нашого дослідження було визначити фізичну підготовленість курсанток, які навчаються у навчальних закладах МВС України. Проаналізувавши літературу з даного питання ми дійшли висновку, що проблеми удосконалення розвитку загальної та спеціальної